

▲ De karakteristieke luiken van een IJsselhoeve. FOTO RONNY TE WEGHEL

Luiken, praktisch en gezichtsbepalend

Elke boerderij, landhuis, kasteel of woning had luiken. Veel luiken zijn verdwenen of hebben onderhoud nodig. De Stichting IJsselhoeven wil daar iets aan doen en houdt op 3 november een workshop over historie en het onderhoud van luiken. Wim Nugteren, bestuurslid van deze de stichting, weet alles van luiken.

Mischa Westerhof

Marle

Waarom hadden panden luiken?

„Als we teruggaan in de tijd, naar de eerste woningen, die hadden geen ramen, maar gaten in de muur voor licht en verse lucht. Als het echter slecht weer was, werden deze gaten afgesloten met houten schotten, de eerste luiken. Aan het einde van de middeleeuwen kwam er glas, een teken van rijkdom. Kleine vensters die ook dicht moesten kunnen, er werden luiken voor gezet. De luiken hadden een isolerende werking. 's Zomers hield het de warmte buiten en 's winters juist binnen. Verder dienden ze als inbraakpreventie. Sommige kon je alleen van binnenuit dicht doen.”

Hadden de luiken nog andere functies?

„Zeker! Ze hadden ook een symbolische waarde. Als de boerderij bij een landhuis of pachtheer hoorde, dan werden de luiken in de kleuren van de land- of pachtheer geschilderd. De bekende zandloper in de diverse kleurcombinaties. De vrije boeren lieten, door de luiken groen te schilderen, zien dat ze niet aan een heer vastzaten. Ook de kleur is weer streekgerelateerd, hier wordt

veel donkergroen gebruikt. Indien er een sterfgeval op de boerderij was, werden de luiken gesloten. Afhankelijk van de streek deden ook de burens en/of familieleden de luiken (half) dicht. Ook het hang- en sluitwerk of versieringen zijn streekbepaald.

Waardoor verdwenen de luiken?

Vroeger had iedereen enkel glas en dienden de luiken als isolatiemateriaal. Met de komst van het dubbel glas, zo'n 20-30 jaar geleden, was de isolerende functie van de luiken niet meer nodig. Daarnaast waren er mensen die luiken oude rotzooi vonden en bij een verbouwing de luiken lieten verwijderen.

Wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht luidt het spreekwoord. Geldt dat ook voor verdwenen luiken?

Dat is wel een goede vergelijking. Ik woon zelf, uiteraard, ook in een IJsselhoeve. Afgelopen jaar had ik de luiken eraf. En ja, het is een mooie gevel, maar er miste wel iets.

Wat is de reden dat jullie deze workshop organiseren?

Het onderhoud van de luiken, zoals het schilderwerk, wordt vaak door de huiseigenaar zelf gedaan. Dan moet je denken aan rottend hout et cetera. Om dit te repareren of te vervangen heb je wel kennis nodig over hoe een luik in elkaar zit.

Is dit het enige waarmee de stichting zich bezighoudt?

De luiken zijn onderdeel van Project Rood, dat staat voor verschillende bouwtechnische projecten. Een volgend project wordt 'Riet'.

HENGELO (G)

Vier auto's botsen op Vordenseweg

Op de Vordenseweg (N316) bij Hengelo zijn zaterdagmorgen twee ongelukken kort na elkaar gebeurd. Een automobilist is in kritieke toestand naar het ziekenhuis gebracht. Het eerste ongeluk ontstond waarschijnlijk doordat een auto die wilde afslaan naar de Tolweg werd in gehaald. De bestuurder van de eerste auto raakte zwaargewond. Kort na dit ongeluk botsten twee andere auto's botsten op elkaar.

HOLTEN

Onderscheiding Els Hofman

Els Hofman uit Holten is als mede-oprichter van de Folkloristische Boerendansgroep De Hoolter Daansers koninklijk onderscheiden door burgemeester Arco Hofland. Dat gebeurde zaterdag na een korte voorstelling als afsluiting van het jubileumjaar. Hofman was in 1978 nauw betrokken bij de oprichting en is daarna secretaris en dansleider geweest.

RAALTE

Geluidboxdief aangehouden

Een 32-jarige man uit Raalte is aangehouden voor de diefstal van twee geluidsboxen en krachtstroomkabels die gebruikt werden tijdens De Sallandse Wandelvierdaagse. De man werd herkend op camerabeelden. Politie Raalte vond de gestolen spullen in de woning van de man. Hij zit vast voor verder onderzoek. De geluidsboxen zijn in beslag ge-

PASSEND

Kinderen va
worden ges
dreigt, ouders
halen en mee
landelijke ges
zijn. Wat is er a
Holtens Erve

Pepijn van den Brin

De dorps
Nijbroe
Devent
doorn-
lossing

gevonden voor het te
lingenaantal: het aan
speciale programma
begaafde kinderen u
regio. Het leidde tot
voudiging van het aa
gen (van iets meer da
ruim 60); weg was d
opheffingsnorm. He
heeft een keerzijde:
lende ouders vinden
school niet het beloo
sende onderwijs bie
hun kind van school
van hen heeft boven
klacht ingediend bij
lencommissie Bijzo
derwijs (GCBO).

“

We hadden o
moeten afvr
die zorg wel

- Jan-Willem Steg

“

Als ik vanda
overspanne
ook niet me
een andere

- Jolanda de Boe

Gemeen